

Jochen Roller en Martin Nachbar onderzoeken nu al bijna een jaar lang vier steden – Berlijn, Tel Aviv, Brussel en Zagreb. Ze nemen de stedelijke anatomie onder de loep, brengen die in kaart en relateren de resultaten aan hun eigen lichamen: hoe kan choreografie een kaart worden die alles wat ze in de loop van dit proces ervaren zichtbaar maakt? De methode die ze hierbij tot nu toe het meest gebruikten is de *dérive*. De *dérive* is een praktijk die werd ontwikkeld door de Situationisten in de jaren '50. Het procédé is vergelijkbaar met een wandeling, maar dan niet met de bedoeling om van a tot z te raken. Bij een *dérive* gaat het eerder om het zwerven door straten. Op die manier word je makkelijk veranderingen in intensiteit en atmosfeer gewaar en kan je deel gaan uitmaken van situaties die je op je weg vindt. Dit onderzoek is een onderdeel van Rollers en Nachbars nieuwe stuk *mnemonic nonstop*, een opdracht van Steirischer Herbst, gecoproduceerd door Klapstuk #12 en met de steun van Fonds Darstellende Künste e.V.

DÉRIVE EN CHOREOGRAFIE ALS KRITISCHE STEDELIJKE PRAKTIJKEN

Hoe word ik een indringer, of: hoe maak ik een scheur in de kaart

Martin Nachbar

Op 22 augustus 2005 komen Jochen Roller, Katrin Schoof, David Bergé en ikzelf samen aan de Wereldtjiddklok op de Alexanderplatz in Berlijn. Ons plan is mensen te volgen en dit te documenteren met foto's en nota's. Elk van ons kiest iemand uit en begint aan z'n *dérive*, met een onbekende als gids.

Eerst ga ik naar beneden naar de metro die op verschillende niveaus onder de Alexanderplatz loopt. Wanneer ik een man vind die ik wil volgen, sta ik niet stil bij mijn keuze. Kort daarna zie ik iets wat ik niet verondersteld word te zien: nadat hij de trein naar Ostbahnhof heeft genomen, gaat hij eerst naar de self-service fotodesk van een drogisterij om er te kijken naar de foto's van

andere mensen. Vervolgens loopt hij een krantenwinkel binnen, gaat naar de pornoafdeling, grist een Playboy uit de rekken en bladert erin.

Daarna gaat de man verder met zijn boodschappen, naar het postkantoor, de supermarkt en een schoenmaker. Waarschijnlijk had zijn vrouw hem op boodschappentocht gestuurd en maakte hij van de gelegenheid gebruik om stiekem twee momenten van opwinding in te lassen, waarmee hij zijn geheime begeerten min of meer kon bevredigen.

Ik begin de stad te zien als een ingewikkeld web van belangen en begeerte. Ruimtes worden niet gecreëerd door de planning van urbanisten of de gebouwen van architecten,

maar door de passage van mensen die allemaal het spoor volgen van belangen, begeerte en passie - om geld te verdienen en uit te geven, om niet nat te worden, om te plannen, te bouwen, om verwaarloosde buurten te renoveren, om te leren, te eten, om gezien te worden of net niet, om te kijken, voor seks...

Ergens op weg naar buiten uit de supermarkt verlies ik de man uit het oog. Maar aangezien ik nu een nieuwe gedachtegang volg, vind ik dat niet erg. Ik begin mijn terugweg naar de Wereldtjiddklok op Alexanderplatz, waar ik afgesproken heb met mijn collega's. De gedachte dat stedelijke ruimte gevormd wordt door passages, zet ik neer naast de westelijke ingang van het Ostbahn-